

KRAJOWY OŚRODEK BADAŃ I
DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW W
WARSZAWIE
Karta Ewidencyjna Zabytków
Architektury i Budownictwa

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

Ł

M

N

O

P

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

Nr

3382

1. Obiekt

BUDYNEK POCZTY

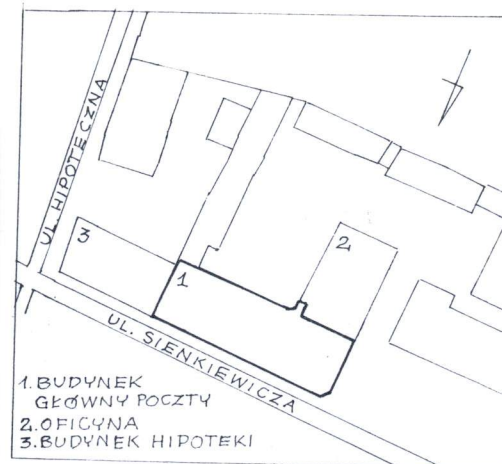
2. Czas powstania

Po 1823r., rozbudowano
w kierunku zachodnim
ok. 1910 r.

3. Miejscowość:

KIELCE

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty:

Plan orientacyjny. Lokalizacja obiektu w
czerwonym koleczku

Plan sytuacyjny

Elewacja frontowa

4. Adres:

Kielce, ul. Sienkiewicza nr 7

Nr hipoteczny

5. Przynależność admini-
stracyjna:województwo: świętokrzy-
skie

gmina: Kielce

6. Poprzednia nazwa miej-
scowości:Kylcia, Kelce, Kilcia, Kyl-
ciensis, Kielcze, Kylcze,
Kelcze, Kylcia, Klece7. Przynależność admini-
stracyjna przed 1975r.województwo: kieleckie
powiat: kielecki

8. Właściciel i jego adres:

Rejonowy Urząd Poczty
pl. Niepodległości 2
25-506 Kielce

9. Użytkownik i jego adres

Urząd Pocztowy Kielce 12
ul. Sienkiewicza 7
25-350 Kielce

10. Rejestr zabytków

nr 577

data 6.09.1971 r.

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu:

Po 1823 roku Andrzej Kossowicz, na gruncie wydzierżawionym od Dyrekcji Górniczej, wybudował piętrową kamienicę. Tę datę budowy podaje J. L. Adamczyk w „Przewodniku po zabytkach architektury i budownictwa Kielc” (Kielce 1998). K. Myśliński w „Zabytkach architektury i budownictwa w Polsce. Województwo kieleckie” (Warszawa 1995) pisze, że budynek poczty wzniesiono po 1830 r., natomiast R. i E. Gorzkowscy w pracy „Inwentaryzacja krajoznawcza śródmieścia Kielc” (Kielce 1988) za datę budowy poczty przyjmują rok 1827. W 1930 roku Dyrekcja Generalna Poczty Królestwa Polskiego zakupiła dom Kossowicza, lokując w nim pocztę, przeniesioną z ul. Dużej, gdzie dotychczas miała swą siedzibę. Jak pisze J.L. Adamczyk w przewodniku, „kamienicę skierowaną frontem do obecnej ul. Sienkiewicza uzupełniała oficyna, stajnie i wozownie”. W budynku poczty mieścił się również kielecki Telegraf. Część ulicy, do skrzyżowania z ulicą Wesolą, nosiła nawet przez jakiś czas nazwę Pocztovej. Autorem przebudowy budynku pocztowego w 1874 r. był arch. Alfons Welke. W styczniu 1867 r. wraz z nową organizacją władz gubernialnych, mianowany zostaje architektem-inżynierem powiatu kieleckiego. Osiedlił się wtedy już na stałe w Kielcach. Z głównych prac które wykonał w Kielcach, na uwagę zasługuje jego udział przy budowie przytułku dziecięcego (1871 r.), przebudowie szpitala św. Aleksandra (1871 r.). W 1875 r. wykonał projekt „koszar” dla tworzonej w Kielcach straży ogniowej. W budynku nadal funkcjonuje poczta.

Styl. Klasycystyczny.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje):

Sytuacja: Budynek główny poczty skierowany jest frontem do ul. Sienkiewicza. Do jego elewacji południowej dobudowana jest od strony zachodniej parterowa oficyna (zbudowana prawdopodobnie ok. 1874 r.) oraz od strony wschodniej wąski budynek jednopiętrowy. Po stronie południowej działki znajdują się garaże. Dziedziniec pocztowy jest wybrukowany. Do elewacji wschodniej przylega budynek hipoteki (wzniesiony w 1825 r.). Naprzeciw poczty stoi budynek Szkoły Powszechnej im. Stanisława Staszica zbudowany w 1816 r. Obok szkoły i poczty w miejscu jednopiętrowych czynszowych kamieniczek i ogrodów, w latach 1954 -1955 powstały bloki Sienkiewiczowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej. Te domy są przykładem architektury socrealizmu.

Materiał, konstrukcja, technika: Fundamenty z kamienia. Ściany wykonano z cegły i kamienia. Drzwi i okna – stolarka drewniana i plastikowa. Posadzki – płytki ceramiczne, lastriko i terrakota. Sklepienia w piwnicach kolebkowe wykonane z cegły. Wieżba dachowa drewniana. Dach kryty blachą.

Rzut: Na planie prostokąta, o ściętym narożu od strony północno-zachodniej. Centralnie usytuowana, przechodząca przez całą głębokość budynku sień, do której prowadzi wejście główne, była pierwotnie przejazdem bramnym prowadzącym z ulicy na wewnętrzny dziedziniec. Układ wnętrza budynku jest dwutraktowy.

Bryła: Starsza część budynku wybudowana przez Kossowicza jest piętrową, podpiwniczoną kamienicą. Dobudowana część późniejsza od strony zachodniej również jest piętrowa, o ściętym narożu od strony północno-zachodniej. Dach dość niski, trzispadowy, również o spadku nad ściętym narożem. Oficyna parterowa, z dachem dwuspadowym.

Elewacje: Symetrię dziewięcioosiowej klasycystycznej fasady budynku głównego, podkreśla zaakcentowanie osi środkowej obramieniem w formie lizen zwieńczonych trójkątnym przyczółkiem, ponadto balkonem na piętrze na którym dwie kolumny podtrzymują belkowanie. Parter boniowany. Okna na piętrze opatrzone w ozdobne nadproża. Okna na parterze w półokrągłych płycinach. Okna na parterze zabezpieczone metalowymi kratami. Niektóre kraty są ozdobne – wkomponowane są w nie elementy esowate. Drzwi główne w ścianie frontowej są drewniane, dwuskrzydłowe. Podmurówka od strony zewnętrznej wyłożona jest płytkami kamiennymi. Na ściętym narożu wykonana jest dekoracja plastyczna – techniką sgraffito, przedstawiająca wizerunek Jana Kochanowskiego.

Wnętrze: Wnętrze są przerobione, dostosowane do potrzeb poczty. Wejście do piwnic, które znajdują się pod starszą częścią budynku oraz na piętro, odbywa się klatką schodową od strony podwórka. W niektórych pomieszczeniach częściowo ściany, posadzki i parapety okienne wyłożone są płytkami ceramicznymi. Drzwi wewnętrzne jedno i dwuskrzydłowe, głównie oszklone, z plastikowymi ramami. W hallu sufit jest sklepiony łukowato.

Wyposażenie: Elementy wyposażenia poczty są współczesne.

Instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna i gazowa. W budynku zainstalowane są instalacje ostrzegania przeciwpożarowego, alarmowa i kamery.

14. Kubatura łączna: budynek główny - 7599,00 m ³ oficyna parterowa - 1747,00 m ³	15. Powierzchnia użytkowa; budynek główny - 477,48 m ² oficyna parterowa - 242,77 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne: funkcja poczty	17. Użytkowanie obecne: funkcja poczty
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja: W 1993 r. osuszono dolne partie ścian, odnowiono elewacje północną i zachodnią wraz z malowaniem i konserwacją dekoracji sgraffitowej, wymieniono stolarkę okienną i wykonano nowe otwory na ścianie południowej. Ponadto więźbę dachową zabezpieczono środkiem ognioodpornym. Inwestorem tych prac był Rejonowy Urząd Poczty w Kielcach.		19. Stan zachowania, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje, dachy: Po przeprowadzonych remontach, budynek jest w dobrym stanie technicznym.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie: Przy budynku nie wymagane są większe prace budowlano-konserwatorskie. Kwalifikuje się tylko do dokonania drobnych napraw.			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania):

1. Opr. A. Jurkiewicz, Urząd Poczty nr 12, Kielce, ul. Sienkiewicza 7. Adaptacja pomieszczeń piwnic na PUB", Kielce 1996, mps.
2. Kartka ze zbiorów prywatnych [redacted] przedstawiająca pocztę. Fotografia sprzed 1916 r.
3. Opr. H. Brylski, Projekt modernizacji pomieszczeń w budynku Obwodowego Urzędu Poczto-Telekomunikacyjnego w Kielcach przy ul. Sienkiewicza nr 7, Kraków 1967 r., mps.

23. Uwagi różne:

24. Opracował:

Tekst: mgr E. Traczyński, VII. 2005 r.

Plany, rysunki: mgr inż. arch. A. Jurkiewicz, VI. 1996 r., odrys E. Traczyński, VII. 2005 r.
oficyna - st. asyst. projektanta H. Brylski

Zdjęcia fotograficzne: mgr inż. arch. R. Mirowski, VII. 2005 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia:

1. J. L. Adamczyk, Przewodnik po zabytkach architektury i budownictwa Kielc, Kielce 1998.
2. A. Jankowski, W. Sadowski, Kielce i okolice. Przewodnik, Warszawa 1983.
3. Opr. K. Myśliński, Zabytki architektury i budownictwa w Polsce. Województwo kieleckie, Warszawa 1995, t. 15, s. 104.
4. J. Szczepański, Architekci i budowniczowie. Kielecki słownik biograficzny, Warszawa-Kraków 1990, s. 160.
5. Artykuły prasowe: M. Maciągowski, Przy poczcie, „Słowo Ludu”, nr 125, 2.VI.2005 r.; R. i E. Gorzkowscy, Album kielecki. Przy ul. Sienkiewicza, „Gazeta Kielecka”, nr 119, 1992 r.

25. Adnotacja o inspekcjach, informacja o zmianach (data, nazwisko wypełniającego):

26. Załączniki

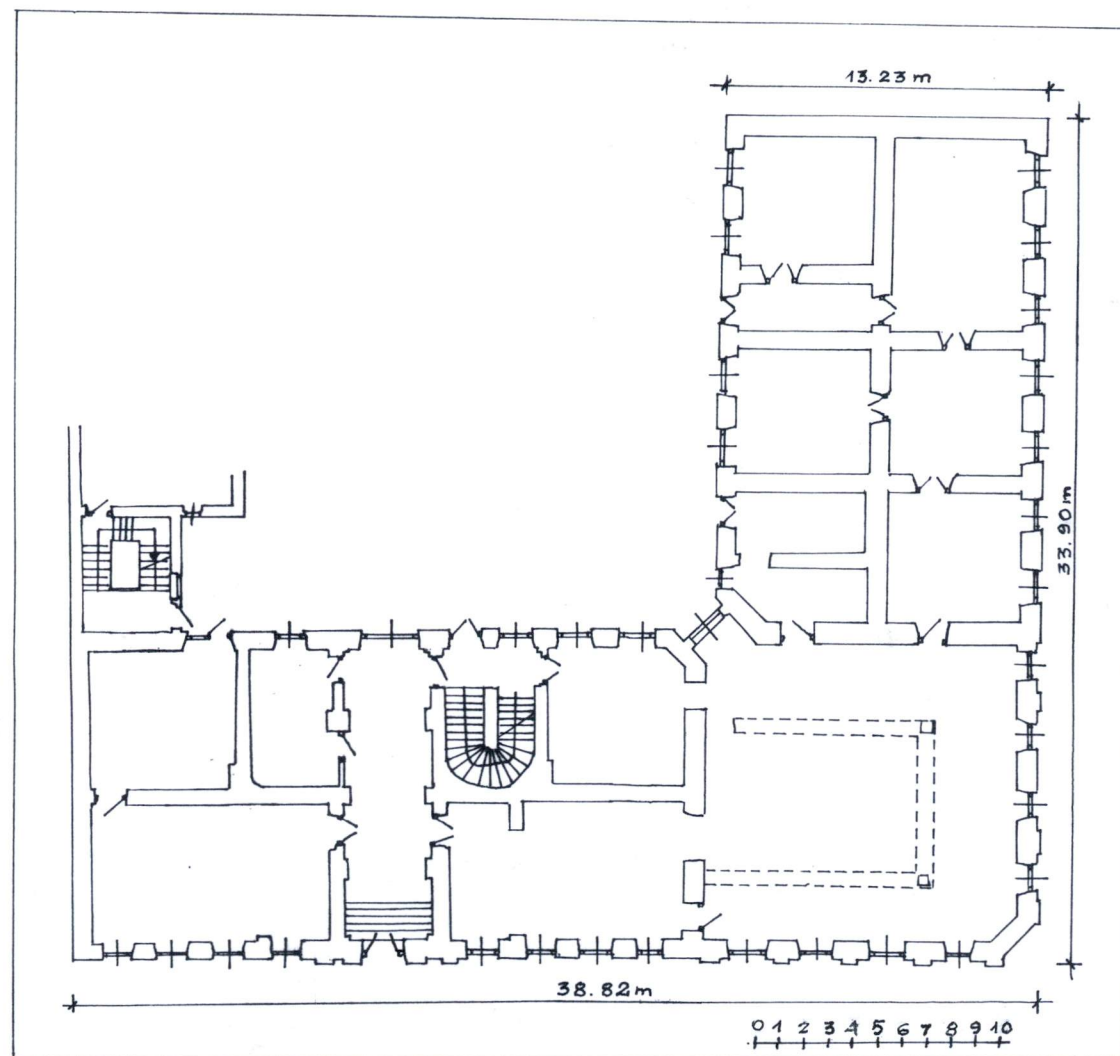
wkładka nr 1, 2

1. Miejscowość: KIELCE
2. Gmina: Kielce
3. Województwo: świętokrzyskie

2. Obiekt (nazwa jak na karcie):
Budynek poczty

3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
Rzut i fotografie budynku

Rzut przyziemia

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VII.2005 r.

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach.

Fragment elewacji frontowej (północnej)
część środkowa.

Elewacja zachodnia

Budynek główny z ofi-
cyną - elewacja połu-
dniowo-zachodnia.

1. Miejscowość: KIELCE
2. Gmina: Kielce
3. Województwo: świętokrzyskie

2. Obiekt (nazwa jak na karcie):
Budynek poczty

3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
Rzut: fotografie budynku

Widok na dziedziniec pocztowy. Widoczny fragment elewacji południowej budynku głównego, fragment elewacji południowej oficyny i fragment elewacji zachodniej budynku dostawionego do elewacji południowej budynku głównego od strony wschodniej.

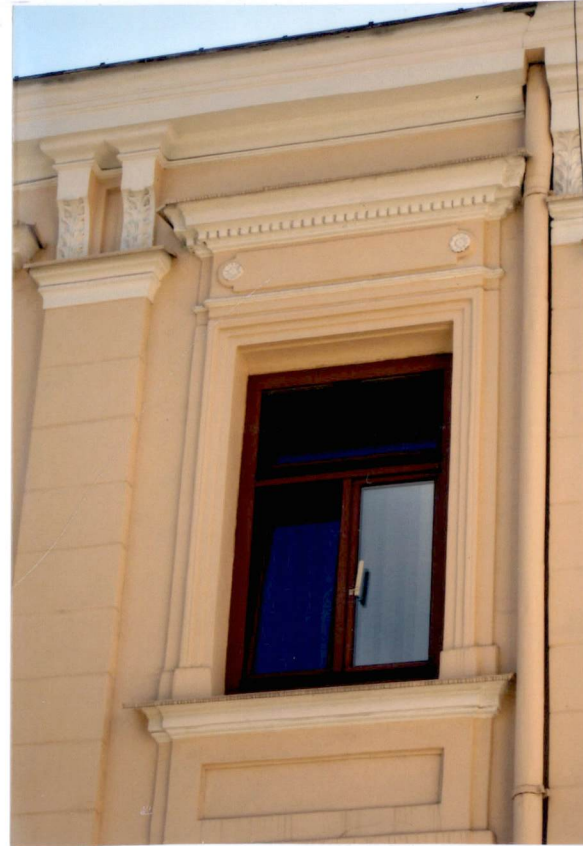
Okno w ścianie frontowej (północnej)

Wkładkę założył: mgr Edward Traczyński, VII.2005 r.

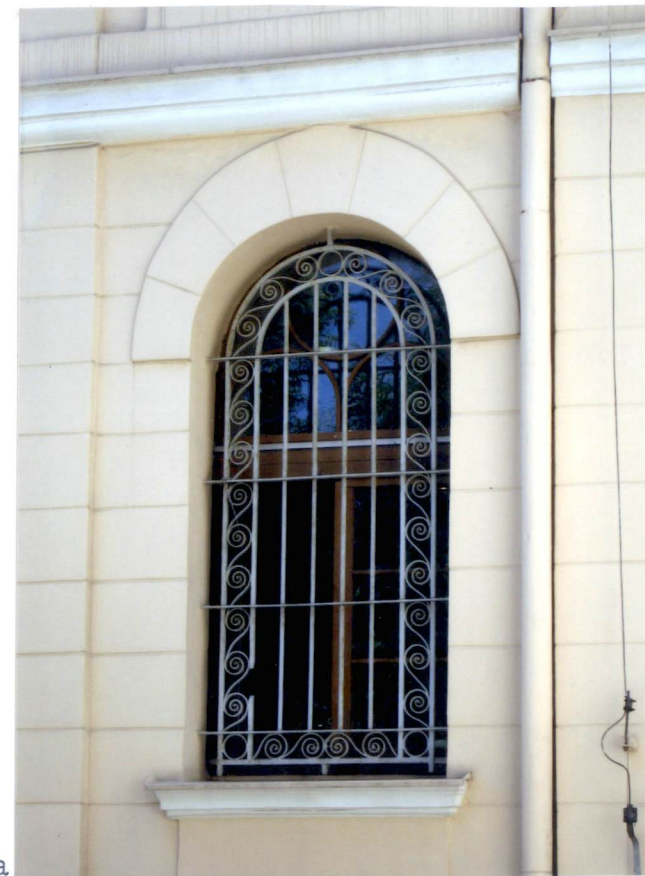
Miejsce przechowywania negatywów: archiwum Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach.

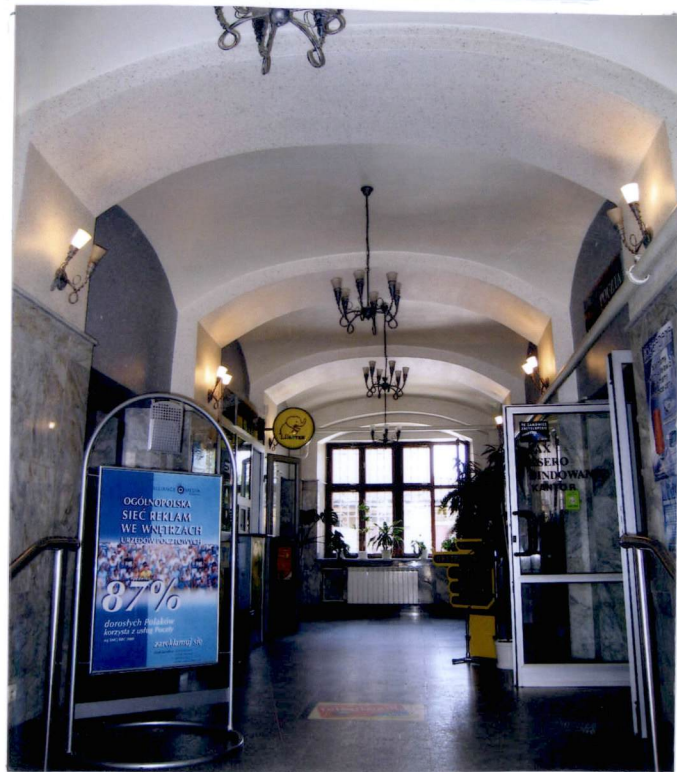
Sgraffito przedstawiające Jana Kochanowskiego

Okno w ścianie zachodniej piętra

Okno w ścianie zachodniej parteru zabezpieczone ozdobną kratą.

Hall w budynku głównym